

Số: 01/2023/QĐST-VDS

Ninh Hòa, ngày 09 tháng 01 năm 2023

**QUYẾT ĐỊNH**  
**SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ**  
**V/V YÊU CẦU TUYÊN BỐ MỘT NGƯỜI MẤT NĂNG LỰC HÀNH VI**  
**DÂN SỰ**

**TÒA ÁN NHÂN DÂN THỊ XÃ N, TỈNH KHÁNH HÒA**

***Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:***

*Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp:* Bà **Đặng Thị Ái Vy**

*Thư ký phiên họp:* Bà **Đỗ Gia Linh**

*Đại diện Viện kiểm sát nhân dân thị xã N tham gia phiên họp:* Bà **Lê Thị Bích Thảo** - Kiểm sát viên.

Ngày 09 tháng 01 năm 2023, tại Trụ sở Tòa án nhân dân thị xã N, tỉnh Khánh Hòa mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 21/2022/TLST-VDS ngày 29 tháng 11 năm 2022 theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 11/2022/QĐST-VDS ngày 30 tháng 12 năm 2022 gồm những người tham gia tố tụng sau:

- *Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:* Bà Nguyễn Thị N - sinh năm 1967  
Địa chỉ: Thôn Đ, xã T, thị xã N, Khánh Hòa.  
Có mặt.

- *Người bị yêu cầu giải quyết việc dân sự:* Ông Biện Thành C - sinh năm 1988.

Địa chỉ: Thôn Đ, xã T, thị xã N, Khánh Hòa.

- *Người có quyền, lợi ích liên quan:*

+ Ông Biện Tùng L - sinh năm 1991

+ Bà Biện Thị Thu H - sinh năm 1997

Cùng địa chỉ: Thôn Đ, xã T, thị xã N, Khánh Hòa.

Bà Hằng có mặt, ông Linh vắng mặt và có đơn xin giải quyết vắng mặt.

**NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:**

*\* Tại đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự ngày 16/11/2022, biên bản lấy lời khai và tại phiên họp – người yêu cầu bà Nguyễn Thị N trình bày:*

Bà là mẹ ruột của Biện Thành C – sinh năm 1988, cha ruột của Biện Thành C là ông Biện T (sinh năm 1960 – mất ngày 12/8/2022). Các em ruột của Biện Thành C là Biện Tùng L – sinh năm 1991 và Biện Thị Thu H – sinh năm 1997 cùng cư trú tại địa chỉ: thôn Đ, xã T, thị xã N, Khánh Hòa. Biện Thành C không có vợ con.

Từ khi được sinh ra thì Biện Thành C đã bị bệnh về thần kinh, sau đó năm 2013 được Ủy ban nhân dân xã T cấp giấy xác nhận khuyết tật số 56/22558/0041 ngày 28/8/2013, dạng khuyết tật thần kinh, tâm thần. Tuy nhiên, đến năm 2015 thì Cộng mới được hưởng trợ cấp xã hội hàng tháng theo Quyết định của Ủy ban nhân dân thị xã Ninh Hòa. Từ lúc biết đi cho đến nay, Cộng đi lại được nhưng không nhận thức được, mọi ăn uống sinh hoạt cá nhân phụ thuộc hoàn toàn vào người thân. Hiện đang hưởng chế độ trợ cấp hàng tháng dành cho người khuyết tật nặng.

Do vậy, bà Nguyễn Thị N yêu cầu tuyên bố Biện Thành C – sinh năm 1988, địa chỉ: thôn Đ, xã T, thị xã N, Khánh Hòa mất năng lực hành vi dân sự để có căn cứ cho việc thực hiện các giao dịch dân sự liên quan đến bà và các em của Cộng.

*\* Tại bản tự khai và tại phiên họp người có quyền, lợi ích liên quan – bà Biện Thị Thu H trình bày:*

Bà là em ruột của ông Biện Thành C – sinh năm 1988. Cha mẹ bà là ông Biện T (sinh năm 1960 – mất ngày 12/8/2022) và bà Nguyễn Thị N – sinh năm 1967 cư trú tại địa chỉ: thôn Đ, xã T, thị xã N, Khánh Hòa. Anh ruột của bà là ông C đã bị bệnh thần kinh từ nhỏ, sau đó năm 2013 được Ủy ban nhân dân xã T cấp giấy xác nhận khuyết tật số 56/22558/0041 ngày 28/8/2013, dạng khuyết tật thần kinh, tâm thần. Tuy nhiên, đến năm 2015 thì ông C mới được hưởng trợ cấp xã hội hàng tháng theo Quyết định của Ủy ban nhân dân thị xã N. Từ lúc biết đi cho đến nay, ông C đi lại được nhưng không nhận thức được, mọi ăn uống sinh hoạt cá nhân phụ thuộc hoàn toàn vào người thân. Hiện đang hưởng chế độ trợ cấp hàng tháng dành cho người khuyết tật nặng.

Nay bà Nguyễn Thị N yêu cầu Tòa án tuyên bố ông Biện Thành C mất năng lực hành vi dân sự thì bà thống nhất, không có ý kiến gì khác.

*\* Tại bản tự khai và tại phiên họp người có quyền, lợi ích liên quan – ông Biện Tùng L trình bày:*

Ông là em ruột của ông Biện Thành C – sinh năm 1988. Cha mẹ ông là ông Biện T (sinh năm 1960 – mất ngày 12/8/2022) và bà Nguyễn Thị N – sinh năm 1967 cư trú tại địa chỉ: thôn Đ, xã T, thị xã N, Khánh Hòa. Anh ruột của ông là ông C đã bị bệnh thần kinh từ nhỏ, sau đó năm 2013 được Ủy ban nhân dân xã T cấp giấy xác nhận khuyết tật số 56/22558/0041 ngày 28/8/2013, dạng khuyết tật thần kinh, tâm thần. Tuy nhiên, đến năm 2015 thì ông C mới được hưởng trợ cấp xã hội hàng tháng theo Quyết định của Ủy ban nhân dân thị xã N. Từ lúc biết đi cho đến nay, ông C đi lại được nhưng không nhận thức được, mọi ăn uống sinh hoạt cá nhân phụ thuộc hoàn toàn vào người thân. Hiện đang hưởng chế độ trợ cấp hàng tháng dành cho người khuyết tật nặng.

Nay bà Nguyễn Thị N yêu cầu Tòa án tuyên bố ông Biện Thành C mất năng lực hành vi dân sự thì ông thống nhất, không có ý kiến gì khác.

*Tại phiên họp, đại diện Viện kiểm sát nhân dân thị xã N phát biểu quan điểm:*

Về thủ tục tố tụng: Quá trình thụ lý, giải quyết đơn yêu cầu của Tòa án nhân dân thị xã N đã tuân thủ đúng quy định của Bộ luật tố tụng dân sự. Việc chấp hành pháp luật của đương sự đúng quy định tại Bộ luật tố tụng dân sự.

Về nội dung: Căn cứ Điều 22 Bộ luật dân sự; Điều 376, Điều 378 Bộ luật tố tụng dân sự chấp nhận yêu cầu của bà Nguyễn Thị N về việc tuyên bố ông Biện Thành C mất năng lực hành vi dân sự.

### **NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:**

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân thị xã N nhận định:

[1] Về thủ tục tố tụng: Người có quyền, lợi ích liên quan ông Biện Tùng L đã được Tòa án triệu tập họp lệ vắng mặt tại phiên họp và có đơn xin giải quyết vắng mặt. Vì vậy, căn cứ Điều 367 Bộ luật tố tụng dân sự tiến hành mở phiên họp theo quy định.

[2] Về thẩm quyền: Ông Biện Thành C là người bị yêu cầu tuyên bố mất năng lực hành vi dân sự có địa chỉ tại thôn Đ, xã T, thị xã Ninh Hòa, tỉnh Khánh Hòa nên vụ việc thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân thị xã N theo quy định điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39 Bộ luật tố tụng dân sự.

[3] Về quan hệ pháp luật: Bà Nguyễn Thị N yêu cầu tuyên bố ông Biện Thành C mất năng lực hành vi dân sự nên xác định quan hệ pháp luật là “*Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự*” thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án được quy định tại khoản 1 Điều 27 Bộ luật tố tụng dân sự.

[4] Về nội dung:

Bà Nguyễn Thị N là mẹ ruột của ông Biện Thành C. Từ khi được sinh ra thì ông Biện Thành C đã bị bệnh về thần kinh, sau đó năm 2013 được Ủy ban nhân dân xã T cấp giấy xác nhận khuyết tật số 56/22558/0041 ngày 28/8/2013, dạng khuyết tật thần kinh, tâm thần. Năm 2015, ông C mới được hưởng mức trợ cấp xã hội hàng tháng theo Quyết định về việc điều chỉnh trợ cấp xã hội số 4394/QĐ-UBND ngày 30/3/2017 và Quyết định số 7621/QĐ-CT.UBND ngày 14/7/2021 của Ủy ban nhân dân thị xã Ninh Hòa. Từ lúc biết đi cho đến nay, ông C đi lại được nhưng không nhận thức được, mọi ăn uống sinh hoạt cá nhân phụ thuộc hoàn toàn vào người thân.

Tại phiên họp, bà Nguyễn Thị N là mẹ ruột của ông Biện Thành C, xác định ông C không còn khả năng nhận thức, điều khiển hành vi nên yêu cầu Tòa án tuyên bố ông C mất năng lực hành vi dân sự.

Căn cứ vào Kết luận giám định pháp y tâm thần theo yêu cầu số 275/KLGĐ ngày 26/12/2022 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên có kết luận ông Biện Thành C - sinh năm 1988, giới tính: Nam, nơi thường trú: thôn Đ, xã T, thị xã Ninh Hòa, tỉnh Khánh Hòa:

- Về y học: chậm phát triển tinh thần nặng (F72-ICD10).
- Về khả năng nhận thức và khả năng điều khiển hành vi: mất khả năng nhận thức và mất khả năng điều khiển hành vi.

Căn cứ vào các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự; kết luận giám định pháp y tâm thần và đề nghị của Kiểm sát viên tại phiên họp, Tòa án nhân dân thị xã Ninh Hòa nhận thấy có đủ cơ sở chấp nhận đơn yêu cầu của bà Nguyễn Thị N về việc đề nghị Tòa án yêu cầu tuyên bố ông Biện Thành C là người mất năng lực hành vi dân sự theo quy định khoản 1 Điều 22 Bộ luật dân sự năm 2015.

Việc xác định và đăng ký người giám hộ cho người bị tuyên bố mất năng lực hành vi dân sự được thực hiện theo Luật hộ tịch, Bộ luật dân sự và các quy định khác của pháp luật có liên quan.

[5] Ý kiến của đại diện Viện kiểm sát nhân dân thị xã N phù hợp với nhận định của Tòa án nên chấp nhận.

[6] Về lệ phí: Bà Nguyễn Thị N phải chịu lệ phí giải quyết việc dân sự theo quy định pháp luật.

### **QUYẾT ĐỊNH:**

Căn cứ khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39, Điều 149, Điều 367, Điều 370, Điều 372, Điều 376, Điều 378 Bộ luật tố tụng dân sự;

Căn cứ Điều 22 Bộ luật dân sự năm 2015;

Căn cứ Điều 37 Nghị quyết 326/2016/UBTVQH ngày 30/12/2016 quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án;

1. Chấp nhận yêu cầu giải quyết việc dân sự về “Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự” của bà Nguyễn Thị N.

Tuyên bố ông Biện Thành C - sinh năm 1988, nơi cư trú: thôn Đ, xã T, thị xã Ninh Hòa, tỉnh Khánh Hòa là người mất năng lực hành vi dân sự.

Việc xác định và đăng ký người giám hộ cho người bị tuyên bố mất năng lực hành vi dân sự được thực hiện theo Luật hộ tịch, Bộ luật dân sự và các quy định khác của pháp luật có liên quan.

2. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà Nguyễn Thị N phải nộp 300.000đ (*Ba trăm nghìn đồng*) lệ phí sơ thẩm việc dân sự nhưng được trừ vào tiền tạm ứng lệ phí mà bà đã nộp theo biên lai thu tạm ứng án phí, lệ phí Tòa án số AA/2021/0005457 ngày 29/11/2022 của Chi cục Thi hành án dân sự thị xã N.

3. Bà Nguyễn Thị N, bà Biện Thị Thu H có quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày Tòa án ra quyết định. Người có quyền, lợi ích liên quan vắng mặt có quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự kể từ ngày nhận được quyết định hoặc quyết định được thông báo, niêm yết. Viện kiểm sát nhân dân thị xã N có quyền kháng nghị quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

4. Quyết định này được thi hành theo quy định tại Điều 2 Luật Thi hành án dân sự; người được thi hành án, người phải thi hành án có quyền thỏa thuận thi hành án, quyền yêu cầu thi hành án, tự nguyện thi hành án hoặc bị cưỡng chế thi hành án theo quy định tại các Điều 6, 7, 7a và 9 Luật Thi hành án dân sự; thời

hiệu thi hành án được thực hiện theo quy định tại Điều 30 Luật thi hành án dân sự.

**THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP**

***Nơi nhận:***

- VKSND thị xã N;
- Các đương sự;
- Lưu hồ sơ.

**Đặng Thị Ái Vy**